

wo-bachelor Cognition,
Language and
Communication
Universiteit van Amsterdam

26 februari 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	6
3	Beschrijving van de opleiding	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Profiel instelling	7
3.3	Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	9
4.1	Beoogde eindkwalificaties	9
4.2	Onderwijsleeromgeving	11
4.3	Toetsing	16
4.4	Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	18
4.5	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	19
4.6	Aanbevelingen	19
4.7	Graad en CROHO-onderdeel	19
5	Overzicht oordelen	21
	Bijlage 1: Samenstelling panel	22
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	24
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	26
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	27

1 Samenvattend advies

De Universiteit van Amsterdam (UvA) heeft bij de NVAO een aanvraag ingediend voor een beperkte toets nieuwe opleiding voor de wo-bacheloropleiding Cognition, Language and Communication. De NVAO heeft een panel van deskundigen gevraagd een advies over deze nieuwe opleiding uit te brengen. In deze samenvatting geeft het panel de overwegingen en de oordelen die de basis vormen van het advies van het panel aan de NVAO over deze opleiding.

In het studiejaar 2017-2018 is de opleiding als experimentele pilot gestart als track binnen de opleidingen Nederlandse taal en cultuur en Taalwetenschap met een groep van negen studenten.

Beoogde eindkwalificaties (standaard 1)

De wo-bachelor Cognition, Language and Communication (hierna: CLC) biedt studenten een brede, geïntegreerde en multidisciplinaire benadering van menselijke cognitie voor zover ze verband houdt met taal en communicatie. De opleiding omvat, mede afhankelijk van de invulling van de keuzeruimte, meerdere kennisdomeinen (taalwetenschap, tekst- en communicatiewetenschap, cognitieve psychologie, psychobiologie, kunstmatige intelligentie). Studenten leren verbanden te leggen tussen deze disciplines en de inzichten uit verschillende disciplines te betrekken bij het oplossen van complexe vraagstukken. De opleiding heeft een onderzoeksintensief karakter. De gehanteerde onderzoeksmethoden zijn gebruikelijk bij opleidingen zoals Taalwetenschap en Communicatie- en Informatiewetenschappen en worden vaak ook gebruikt bij opleidingen in de gamma- en bètawetenschappen. Het panel waardeert deze brede multi- en interdisciplinaire aanpak positief. De beoogde eindkwalificaties passen bij een ambitieus wetenschappelijk bachelorprogramma: de academische oriëntatie komt tot uiting in het onderzoeksgerichte karakter en het niveau blijkt uit de relatie van de eindtermen met de Dublin descriptor op bachelorniveau. De inhoud en het niveau van beoogde eindkwalificaties passen niet alleen bij nationale, maar ook bij internationale eisen, zoals blijkt uit de uitgevoerde benchmark. De opleiding heeft een veldadviesraad ingesteld op basis van individuele contacten van de kerndocenten, wat een goed beginpunt is. Het panel adviseert in de volgende fase de veldadviesraad te verbreden en ook vertegenwoordigers van bijvoorbeeld het klinische werkveld en het onderzoeksveld erin op te nemen. Het panel beoordeelt deze standaard als voldoende.

Onderwijsleeromgeving (standaard 2)

Het curriculum bestaat uit 180 EC die gespreid over drie jaar worden aangeboden. In de propedeuse volgen alle studenten hetzelfde programma. Ze maken kennis met de taalwetenschap, tekst- en communicatiewetenschap en de cognitiewetenschappen en de relaties daartussen, en starten met de verwerving van onderzoeksvaardigheden. Na de propedeuse maken de studenten een keuze voor een van de twee majorprogramma's: Cognition and Language of Cognition and Communication. Elke major biedt vier specialisaties aan, waarvoor studieraden zijn ontwikkeld met verplichte keuzevakken. Over deze studieraden heeft de opleiding afspraken gemaakt met relevante masteropleidingen binnen de UvA, zodat ze aansluiten op de toelatingseisen daarvan.

De didactische aanpak is probleem- en onderzoeksgestuurd en daagt studenten uit zich te verdiepen in de materie. De opleiding is tweetalig. Dat wil zeggen, de voertaal van de

opleiding is Nederlands, maar een aantal modules wordt in het Engels onderwezen. De keuze voor Engels of Nederlands wordt bepaald door de leerdoelen van een vak. Het panel adviseert de opleiding de precieze afbakening van de ontwikkeling van Nederlandse/Engelse taalvaardigheid verder vorm te geven. Studenten zijn met elk vwo-profiel toelaatbaar tot CLC, maar in verband met de exacte benadering heeft de opleiding een voorkeur voor studenten met een profiel Natuur en Techniek of Natuur en Gezondheid. Voor twee specialisaties zijn deze profielen verplicht. Het panel adviseert deze informatie op de website toe te voegen. De studenten worden inhoudelijk begeleid door de stafleden tijdens de hoorcolleges en vooral in de werkgroepen. Voor de individuele studiebegeleiding en bij het maken van keuzes voor major, keuzevakken en minor kunnen de studenten een beroep doen op de tutor. Student en tutor hebben ten minste één keer per semester een gesprek. De opleiding beschikt over adequate onderzoeksvoorzieningen.

De kwaliteit van het personeel is goed, zowel vakinhoudelijk als didactisch. Alle stafleden hebben expertise op hun eigen terrein en hebben ervaring in interdisciplinair onderzoek. Zonder hieraan af te doen meent het panel dat de samenstelling van het kernteam nog beter had kunnen aansluiten bij het inter- c.q. multidisciplinaire karakter van CLC als ook docenten uit andere disciplines in het kernteam van de opleiding waren opgenomen. Het panel beoordeelt deze standaard als voldoende.

Toetsing (standaard 3)

De opleiding hanteert verschillende toetsvormen, aansluitend bij de leerdoelen van de modules. De toetsen die het panel heeft ingezien, zijn van het juiste niveau. Voor de kwaliteitsborging van de toetsen hanteert de opleiding het universitaire kader toetsbeleid als uitgangspunt. Het niveau van de toetsing wordt gegarandeerd door de samenstelling, kwaliteit en ervaring van het docententeam. De aansluiting van de toetsing op het onderwijs wordt geborgd door de controlemechanismen voorafgaand aan de toetsing en de evaluaties achteraf. De examencommissie draagt er zorg voor dat de toetsing overeenstemt met het facultaire en universitaire toetsbeleid.

De opzet en samenstelling van de examencommissie en clustercommissies zijn in overeenstemming met het model dat aan de UvA is gekozen. Doordat per clustercommissie slechts één gedelegeerde zitting heeft in de centrale examencommissie, is daarin niet alle inhoudelijke kennis van de opleidingen aanwezig. Dit geldt des te sterker voor een interdisciplinaire opleiding als CLC, waar het ook gaat om disciplines van buiten de faculteit. Het panel heeft er echter vertrouwen in dat dit in de praktijk niet tot problemen zal leiden, omdat de examencommissie dit gaat compenseren door ad hoc deskundigheid in te huren voor het beoordelen van kwaliteit en niveau van eindschrijfties. Het panel beoordeelt deze standaard als voldoende.

Afstudeergarantie en financiële voorzieningen (standaard 4)

De instelling biedt studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen binnen een redelijke termijn (cursusduur plus één jaar) als de opleiding onverhoopt beëindigd wordt, en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar. Het panel beoordeelt deze standaard als voldoende.

Het panel adviseert om nogmaals goed te kijken naar de graad aan de opleiding, Bachelor of Science of Bachelor of Arts. Het panel neigt naar een Bachelor of Arts graad, maar constateert ook dat bij het doelmatigheidsbesluit de studie vergeleken is zowel met opleidingen die een Bachelor of Science graad toekennen als met opleidingen die een Bachelor of Arts

toekennen. Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Sector-overstijgend. Dit laatste zou voor de Universiteit van Amsterdam een reden kunnen zijn om een Bachelor of Science graad toe te kennen.

Het panel komt tot een eindoordeel positief ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding wo-bachelor Cognition, Language and Communication van de Universiteit van Amsterdam en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 26 februari 2018

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding wo-bachelor Cognition, Language and Communication van de Universiteit van Amsterdam,

Prof.dr. Martin Everaert
(voorzitter)

dr. Marianne van der Weiden
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De NVAO heeft na ontvangst van de aanvraag een panel samengesteld om de beperkte toets nieuwe opleiding uit te voeren van de opleiding wo-bachelor Cognition, Language and Communication van de Universiteit van Amsterdam.

De samenstelling van het panel is als volgt:

- Voorzitter: prof.dr. Martin Everaert, hoogleraar Taalwetenschap, in het bijzonder Lexicon en Syntaxis, Universiteit Utrecht;
- Leden:
 - prof.dr. Petra Hendriks, hoogleraar Semantiek en Cognitie, Rijksuniversiteit Groningen;
 - dr. Maartje Kouwenberg, taalkundige, neurowetenschapper en onderzoeker, Koninklijke Auris Groep;
 - Bart Hekkema, bachelorstudent Europese talen en culturen, Rijksuniversiteit Groningen (student-lid).

Het panel werd bijgestaan door Ed Lansink, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en Marianne van der Weiden, secretaris. Aurélie van 't Slot, beleidsmedewerker NVAO, nam als waarnemer deel aan het bezoek.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 15 december 2017 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager. Een deel van deze vragen is vervolgens naar de aanvrager gestuurd met het verzoek de antwoorden op deze vragen, evenals een aantal aanvullende bijlagen, voorafgaand aan het locatiebezoek bij het panel aan te leveren. In bijlage 3 van dit adviesrapport is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft ontvangen. Naar aanleiding van de aanvullende informatie heeft het panel per e-mail aanvullende vragen en opmerkingen uitgewisseld. Deze vragen zijn door de secretaris geïnventariseerd en zijn als input gebruikt voor het locatiebezoek.

Op 19 januari 2018 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 12 februari 2018 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 20 februari 2018 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot twee aanpassingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 26 februari 2018 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Universiteit van Amsterdam
Opleiding:	wo-bachelor Cognition, Language and Communication
Variant:	voltijd
Graad:	Bachelor of Science
Afstudeerrichtingen:	Cognition and Language, Cognition and Communication
Locatie:	Amsterdam
Studieomvang (EC):	180
CROHO-onderdeel:	Sectoroverstijgend (advies panel)

3.2 Profiel instelling

De Universiteit van Amsterdam (UvA) is een onderzoeksuniversiteit, opgericht in 1632. De UvA heeft achtduizend medewerkers (inclusief promovendi) en ruim dertigduizend studenten, met honderd verschillende nationaliteiten. De universiteit verzorgt academisch en research-intensief onderwijs, verricht (fundamenteel) disciplinair en interdisciplinair wetenschappelijk onderzoek en vertaalt deze kennis naar relevante maatschappelijke toepassingen. De UvA heeft zeven faculteiten: Bedrijfskunde, Geesteswetenschappen, Geneeskunde, Maatschappij- en gedragswetenschappen, Natuurwetenschappen, wiskunde en informatica, Rechtsgeleerdheid en Tandheelkunde. Gezamenlijk bieden deze faculteiten ruim zestig bachelor- en meer dan honderd masteropleidingen aan. De UvA beschikt over een positief NVAO-besluit instellingstoets kwaliteitszorg (26 juni 2013).

3.3 Profiel opleiding

De wo-bachelor Cognition, Language and Communication biedt studenten een brede, geïntegreerde en multidisciplinaire benadering van menselijke cognitie voor zover ze verband houdt met taal en communicatie. In de opleiding staan centraal: 1) het taalvermogen van de mens als cognitieve functie en de relaties van dat taalvermogen met andere cognitieve functies, zoals logisch redeneren, geheugen, rekenen en muziek; 2) het vermogen van de mens om in verschillende situaties en met verschillende middelen adequaat en effectief te communiceren; 3) de analyse van taal- en communicatievermogens en de onderzoeksmethoden die cognitieve wetenschappers ter beschikking staan om bovenstaande te onderzoeken. De opleiding is multi- en interdisciplinair, onderzoeksgebaseerd en tweetalig.

Het eerste jaar is gemeenschappelijk voor alle studenten. In het tweede en derde jaar kiezen de studenten voor de major Cognition and Language of voor de major Cognition and Communication. Afhankelijk van de keuzevakken worden ze niet alleen ingevoerd in de taalwetenschap en de tekstwetenschap, maar ook in de psychologie, psychobiologie, communicatiewetenschap en kunstmatige intelligentie. De opleiding heeft een overzicht opgesteld van de verschillende specialisatiemogelijkheden en welke verplichte keuzevakken daarbij horen. Het curriculum ziet er schematisch als volgt uit:

Jaar 1			
Semester 1	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Leading Questions in Cognition, Language and Communication (12 EC)		Leading Questions in CLC: Research Project (6 EC)
	Introduction to Linguistics (6 EC)	Verbale communicatie (6 EC)	
Semester 2	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Cognition & Communication (12 EC)		Onderzoeksproject 1 (6 EC)
	Human Cognition (12 EC)		

Major Cognition and Language Jaar 2			
Semester 1	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Major (12 EC): Cognition and Language in Research Papers		Major (6 EC): Onderzoeksproject 2
	Verplichte keuze (2 x 6 of 1 x 12 EC)		
Semester 2	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Major (12 EC):: Wetenschapsfilosofie		Major (6 EC): Knowledge Utilisation
	Verplichte keuze (2 x 6 of 1 x 12 EC)		

Major Cognition and Language Jaar 3			
Semester 1	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Minor (12 EC)		Minor (6 EC)
	Cognitive Modelling (6 EC)	Verplichte keuze (6 EC)	
Semester 2	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Minor (6 EC)	Minor (6 EC)	BA-afstudeeronderzoek (Onderzoeksproject 3) (12 EC)
	Major (6 EC): Geavanceerde statistiek		

Major Cognition and Communication Jaar 2			
Semester 1	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Major (12 EC): Cognition and Communication in Research Papers		Major (6 EC): Onderzoeksproject 2
	Verplichte keuze (2 x 6 of 1 x 12 EC)		
Semester 2	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Major (12 EC):: Wetenschapsfilosofie		Major (6 EC): Knowledge Utilisation
	Verplichte keuze (2 x 6 of 1 x 12 EC)		

Major Cognition and Communication Jaar 3			
Semester 1	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Minor (12 EC)		Minor (6 EC)
	Cognitive Modelling (6 EC)	Verplichte keuze (6 EC)	
Semester 2	Blok 1	Blok 2	Blok 3
	Minor (6 EC)	Minor (6 EC)	BA-afstudeeronderzoek (Onderzoeksproject 3) (12 EC)
	Major (6 EC): Geavanceerde statistiek		

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (2014, Nr. 36791).

Het kader voor de beperkte beoordeling van nieuwe opleidingen wordt gebruikt als de instelling beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding en is gericht op vier vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Hoe wil de opleiding dit realiseren?
3. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
4. Zijn er voldoende financiële middelen?

Deze vier vragen zijn vertaald in vier standaarden. Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

In het informatiedossier staat beschreven dat het doel van de opleiding Cognition, Language and Communication (CLC) is studenten vanuit een taalwetenschappelijk en tekstcommunicatiewetenschappelijk perspectief vertrouwd te maken met het doen van onderzoek naar de menselijke cognitie. De gehanteerde onderzoeksmethoden komen veelal uit de gamma- en bètawetenschappen. De opleiding is multidisciplinair en omvat, mede afhankelijk van de invulling van de keuzeruimte, meerdere kennisdomeinen (taalwetenschap, communicatiewetenschap, cognitieve psychologie, psychobiologie, kunstmatige intelligentie). Studenten leren interdisciplinair te werken door verbanden te leggen tussen deze disciplines en de inzichten uit verschillende disciplines te betrekken bij het oplossen van complexe talige vraagstukken.

De opleiding heeft een onderzoeksintensief karakter met een toepassingsgericht perspectief. Studenten verwerven de vaardigheid om taalkundige en tekst- en communicatiewetenschappelijke analyses te maken en leren de mogelijkheden en beperkingen van een reeks aan onderzoeksmethoden uit de cognitiewetenschappen, zoals verschillende gedragsexperimenten, kwantitatieve technieken en corpusonderzoek. Deze onderzoeksmethoden zijn gebruikelijk bij opleidingen zoals Taalwetenschap en Communicatie- en Informatiewetenschappen, vaak administratief ondergebracht bij Geesteswetenschappen, en worden vaak ook gebruikt bij opleidingen in de gamma- en bètawetenschappen (zoals psychologie en kunstmatige intelligentie).

De eindtermen van de opleiding hebben betrekking op drie competentiegebieden: kennis en inzicht, academische vaardigheden en interdisciplinaire onderzoeksvaardigheden. Wat betreft kennis en inzicht gaat het erom dat de student kennis heeft van de probleemstellingen, centrale concepten, modellen, methoden en technieken van de cognitiewetenschap, met name betreffende taal en communicatie op een zodanig niveau dat de student

- kan instromen in een relevant masterprogramma in Nederland of daarbuiten,
- systematisch en creatief kan bijdragen aan het analyseren van concrete problemen,
- nieuwe ontwikkelingen kan identificeren en plaatsen in een bredere (maatschappelijke) context,
- vanuit een wetenschappelijk perspectief kan bijdragen aan het maatschappelijke debat op thema's die een relatie hebben met het wetenschapsgebied van CLC.

De masterprogramma's waartoe een student toelaatbaar is en de problemen en thema's waaraan de student kan bijdragen, worden mede bepaald door de keuze voor een major en een specialisatie. Tijdens het bezoek vernam het panel dat de opleiding gesprekken heeft gevoerd (en deels nog voert) met de opleidingsdirecteuren van mogelijke aansluitende masteropleidingen. Om ervoor te zorgen dat studenten na afronding van CLC daadwerkelijk toelaatbaar zijn, is de opleiding bezig in deze (binnen de UvA gesitueerde) overleggen af te spreken aan welke eisen de afgestudeerde moet voldoen en wat dat betekent voor de inrichting van de specialisaties (zie verder paragraaf 4.2.1). Het panel raadt de opleiding aan het realiteitsgehalte van toegang tot de masteropleidingen genoemd op pagina 10 van het informatiedossier beter in kaart te brengen.

De academische vaardigheden hebben in de eerste plaats betrekking op het ontwikkelen van een zelfstandige, wetenschappelijk kritische werkwijze en houding. Daarnaast zijn de eindtermen gericht op meer specifieke vaardigheden, zoals informatieverwerking, rapporteren, ICT, onderzoeksmethoden, kwantitatieve analyses, zelfstandig werken en samenwerken in een multidisciplinair team, praktijkproblemen analyseren en oplossen, leervaardigheden en inzicht in de mogelijkheden tot een vervolgopleiding. Bij de interdisciplinaire onderzoeksvaardigheden gaat het erom dat de student een interdisciplinaire attitude heeft ontwikkeld, kan beoordelen welke theorieën en onderzoeksmethoden in een onderzoeksopzet het best ingezet kunnen worden, en de verschillende perspectieven met elkaar kan verbinden en waar mogelijk integreren. In het informatiedossier heeft de opleiding de relatie beschreven tussen de eindtermen en de Dublin descriptoren op bachelor-niveau.

De opleiding heeft een benchmark uitgevoerd door te onderzoeken welke vergelijkbare opleidingen er zijn binnen en buiten Nederland, en heeft hiervan verslag gedaan in het informatiedossier. De opleiding CLC vertoont overeenkomsten met programma's aan de Universiteit van Helsinki en McGill University (Montreal), maar vooral met het Cognitive Science programma in Aarhus. Binnen Nederland zijn er opleidingen met inhoudelijke verwantschap, maar op basis van het macrodoelmatigheidsbesluit moet door het panel geconcludeerd worden dat CLC zich hiervan onderscheidt. Het panel adviseert de opleiding indringend ervoor te zorgen dat ze zich nog nadrukkelijker blijft onderscheiden van vergelijkbare opleidingen in Nederland.

Om de behoeften van het beroepenveld te peilen heeft de opleiding in eerste instantie contact gezocht met bedrijven en organisaties in de netwerken van de medewerkers, zo bleek tijdens het gesprek met het opleidingsmanagement. Na een aantal individuele gesprekken is in de loop van 2017 een veldadviesraad ingesteld, die in december 2017 een

eerste keer bij elkaar gekomen is. De uitkomsten van de beroepenveldconsultatie zijn niet opgenomen in het informatiedossier. Wel kreeg het panel de notulen van deze eerste bijeenkomst. Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met vier leden van de veldadviesraad. Daaruit bleek dat zij voor hun organisaties vooral behoefte hebben aan de beoogde combinatie van disciplines en een stevig accent op de exacte wetenschappen. Dit kwam tot uiting in omschrijvingen van de gewenste afgestudeerde als 'talige technaut' en 'technische taalkundige'.

Overwegingen

Het panel vindt de brede multi- en interdisciplinaire aanpak van de opleiding CLC ambitieus en waardeert het positief dat de studenten vertrouwd gemaakt worden met een combinatie van disciplines uit de alfa-, bèta- en gammadisciplines. Het panel moedigt de opleiding aan bij de nadere invulling van de opleiding het multi- en interdisciplinaire karakter nog verder vorm te geven door een verdere disciplinaire verbreding van de staf (zie standaard 2). De beoogde eindkwalificaties passen bij een wetenschappelijk bachelorprogramma: de academische oriëntatie komt tot uiting in het onderzoeksgerichte karakter en het niveau blijkt uit de relatie van de eindtermen met de Dublin descriptoren op bachelorniveau. De inhoud en het niveau van beoogde eindkwalificaties passen niet alleen bij nationale, maar ook bij internationale eisen, zoals blijkt uit de uitgevoerde benchmark.

De afstemming met het beroepenveld is naar het oordeel van het panel nog niet volledig uitgekristalliseerd. Dat de opleiding in eerste instantie op individuele basis contact heeft gezocht met personen en organisaties uit het eigen netwerk, is een goed beginpunt. Het panel adviseert in de volgende fase de veldadviesraad te verbreden en vertegenwoordigers van bijvoorbeeld het klinische werkveld en het onderzoeksveld erin op te nemen, en hen nauwer te betrekken bij de nadere invulling van het programma.

Conclusie

Alles overwegende is het panel van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties van de opleiding wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd zijn en voldoen aan internationale eisen. De opleiding voldoet aan deze standaard.

4.2 Onderwijsleeromgeving

4.2.1 Standaard 2

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Opbouw en inhoud van het curriculum

Het curriculum bestaat uit 180 EC die gespreid over drie jaar worden aangeboden. In de propedeuse volgen alle studenten hetzelfde programma. Ze maken kennis met de taalwetenschap en tekst- en communicatiewetenschap vanuit een cognitiewetenschappelijk perspectief, en starten met de verwerving van onderzoeksvaardigheden. Beide semesters worden afgesloten met een onderzoeksproject van beperkte omvang (6 EC).

Na de propedeuse maken de studenten een keuze voor een van de twee majorprogramma's: Cognition and Language of Cognition and Communication. Beide majoren beginnen

met een kernvak (12 EC) waarin de studenten leren om onderzoekspapers op het terrein van de major te lezen en leren wat de belangrijkste onderzoeksvragen van het moment zijn. Aan het eind van het eerste semester van jaar 2 werken ze aan een onderzoeksproject (6 EC). In het tweede semester van jaar 2 volgen alle studenten het vak Wetenschapsfilosofie (12 EC) en het vak Knowledge Utilisation (6 EC), waarin ze de opdracht krijgen bij te dragen aan de oplossing van een probleem uit de praktijk. Gemeenschappelijke vakken in jaar 3 zijn Cognitive Modelling (6 EC) en Geavanceerde statistiek (6 EC). In dat jaar heeft een student ruimte om een minor (30 EC) te kiezen. De bacheloropleiding wordt afgesloten met een afstudeeronderzoek (12 EC).

De overige studiepunten besteedt de student aan verplichte keuzevakken, afhankelijk van de gekozen specialisatie. De major Cognition and Language biedt specialisaties in de taalwetenschap, psychologie, psychobiologie en kunstmatige intelligentie. Binnen de major Cognition and Communication kan de student kiezen voor een specialisatie communicatiewetenschap, taal & communicatie, Nederlandse taal en cultuur of psychologie. In het informatiedossier staat per specialisatie vermeld welke keuzevakpakketten verplicht zijn en tot welke masteropleidingen aan de UvA een student na afronding van CLC toelaatbaar is. Hierover heeft het programmamanagement afspraken gemaakt met de opleidingsdirecteuren van de op het keuzepakket aansluitende masteropleidingen. Het programmamanagement lichtte tijdens het bezoek toe dat door het vastleggen van deze studiepaden per specialisatie gegarandeerd kan worden dat elke student de beoogde eindkwalificaties behaalt.

Ongeveer de helft van de modules die een student volgt, is speciaal ontwikkeld voor CLC. Twee propedeusevakken (Verbale communicatie en Introduction to Linguistics) zijn bestaande vakken uit andere programma's, maar zijn aangepast zodat ze aansluiten bij CLC. De verplichte keuzevakken en minoren volgen studenten samen met studenten van andere opleidingen. In het gesprek met de studenten tijdens het bezoek kwam naar voren dat ze veel waardering hebben voor de college tours in het vak Leading Questions in Cognition, Language and Communication. De gastdocenten uit verschillende disciplines lieten hen kennismaken met het brede scala aan invalshoeken. De docenten van het vak Verbale communicatie waren volgens hen niet altijd voldoende op de hoogte van de voorkennis van de CLC-studenten. Ze pleiten voor betere afstemming tussen de docenten.

Didactische aanpak

De opleiding CLC streeft naar een instroom van vijftig à tachtig studenten per jaar. Het meeste onderwijs zal plaatsvinden in werkgroepen van maximaal 25 studenten. Het studierooster voorziet in gemiddeld ruim twaalf contacturen per week.

Het informatiedossier beschrijft de wijze waarop de drie competentiegebieden (kennis en inzicht, academische vaardigheden en interdisciplinaire onderzoeksvaardigheden) in de vorm van leerlijnen in het programma aan de orde komen. Wat betreft de vaardigheden leren de studenten in de loop van het curriculum steeds zelfstandiger te opereren. Zowel schriftelijke als mondelinge vaardigheden worden geoefend aan de hand van opdrachten, zowel in het Engels als het Nederlands. Studenten krijgen reflectieopdrachten over het eigen functioneren (samenwerking, inzet, volharding), de eigen inbreng (originaliteit, leiderschap, zelfkritiek) en de eigen ontwikkeling.

De onderzoeksopdrachten worden geleidelijk groter en de begeleiding wordt minder intensief. Tijdens het bezoek vernam het panel dat de studenten in het eerste

onderzoeksproject, aan het eind van het eerste semester, een klein onderzoek uitvoeren naar een eigen onderzoeksvraag. Het onderdeel statistiek in dat blok heeft de vorm van een bootcamp, waarin de studenten hun onderzoeksresultaten statistisch verwerken. Voor die verwerking maken ze gebruik van R, een computerprogramma waarmee de studenten zelf leren de statistische bewerkingen te programmeren. In het vervolg van het CLC-programma wordt van de studenten verwacht dat de vraagstelling meer wetenschappelijk wordt en aansluit op courante thema's in het onderzoek.

Voertaal

De voertaal van de opleiding is Nederlands, maar een aantal modules wordt in het Engels onderwezen. Het programmamanagement lichtte tijdens het bezoek toe dat de keuze voor Engels of Nederlands bepaald wordt door de leerdoelen van een vak. Bij onderzoeksvaardigheden (wetenschappelijk schrijven en presenteren) wordt gekozen voor Engels, omdat onderzoek internationaal georiënteerd is. Omdat de meeste studenten op de Nederlandse arbeidsmarkt terechtkomen en omdat ze in staat moeten zijn in het Nederlands over het vakgebied te communiceren voor een groter publiek, ligt de nadruk in andere modules op taalvaardigheid in het Nederlands. Hoe de precieze afbakening van de ontwikkeling van Nederlandse/Engelse taalvaardigheid bij studenten op curriculumniveau zal worden vormgegeven, is in de ogen van het panel nog niet voldoende uitgekristalliseerd. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding hier verstandig mee zal omgaan. De Engelstalige titel is gekozen uit marktoverwegingen.

Instroom

De doelgroep van de opleiding CLC bestaat primair uit studenten met een vwo-diploma. Studenten zijn met elk vwo-profiel toelaatbaar, maar voor de specialisaties psychobiologie en kunstmatige intelligentie in de major Cognition and Language is een profiel Natuur en techniek of Natuur en gezondheid vereist. Het informatiedossier vermeldt dat de opleiding een zekere voorkeur heeft voor studenten met deze meer exacte profielen, maar op de website van de opleiding staat niet vermeld dat deze profielen de voorkeur hebben en dat ze vereist zijn voor twee van de acht specialisaties.

In september 2017 is de opleiding met een groep van negen studenten gestart als track binnen de opleidingen Nederlandse taal en cultuur en Taalwetenschap. Uit het gesprek dat het panel had met vier van deze studenten bleek dat een aantal eerder aan een andere opleiding was begonnen, maar met die keuze niet tevreden was. Kenmerkend voor alle vier is dat ze hun interessegebieden willen combineren en op zoek gegaan zijn naar een combinatie van taal en communicatie enerzijds met een meer technische en exacte benadering anderzijds. Ze voelen zich aangetrokken tot het brede scala aan mogelijkheden dat CLC biedt. Ze zijn tevreden over de voorlichting die ze van de opleiding kregen.

Begeleiding

De studenten worden inhoudelijk begeleid door de staffleden tijdens de hoorcolleges en vooral in de werkgroepen. Voor de individuele studiebegeleiding en bij het maken van keuzes voor major, keuzevakken en minor kunnen de studenten een beroep doen op de tutor. In de propedeuse krijgt elke student een tutor toegewezen. Student en tutor hebben ten minste één keer per semester een gesprek. In het eerste semester van de propedeuse staat daarbij de vraag centraal of student en opleiding bij elkaar passen. Daarbij worden de eerste studieresultaten in ogenschouw genomen. In de faculteit Geesteswetenschappen dient een student minimaal 48 EC in het eerste jaar te behalen om de studie te kunnen vervolgen. Vooruitlopend op dit bindende studieadvies (BSA) krijgt de student tweemaal een

tussentijds studieadvies. Studenten die een negatief BSA krijgen, kunnen zich in het erop volgende jaar niet opnieuw inschrijven voor CLC.

In het tweede semester gaat het tutorgesprek vooral over de keuze voor een major. Het informatiedossier vermeldt dat de opleiding uitgebreide voorlichting organiseert ter voorbereiding van deze keuzemomenten, waarbij ook wordt gewezen op de consequenties voor mogelijke vervolgopleidingen. In het tweede jaar is de studiebegeleiding gericht op de samenhang van de verplichte keuzevakken en de keuze voor een minor (inclusief de mogelijkheden van een buitenlandverblijf of stage). Studenten worden aangemoedigd om een minor te kiezen die hun kans op toelating tot een aansluitende selectieve master optimaliseert. In het derde jaar richt de studiebegeleiding zich op de keuze voor een masterprogramma.

Personeel

Voor de opleiding CLC is een team verantwoordelijk van veertien kerndocenten. Twaalf docenten zijn verbonden aan de faculteit Geesteswetenschappen en twee aan de faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica en als zodanig verbonden aan de onderzoeksinstituten Amsterdam Center for Language and Communication (ACLC) of het Institute for Logic, Language and Computation (ILLC). De kerndocenten zijn over het algemeen staflid van de opleidingen Taalwetenschap en Nederlandse taal en cultuur, aangevuld met enkele docenten betrokken bij de opleidingen BA en MA Kunstmatige intelligentie en MA Logica. Het informatiedossier bevat de curricula vitae van de betrokken stafleden en stelt dat het relatief grote aantal specialisten door hun onderzoekskwaliteiten en internationale oriëntatie zorgt voor het vereiste niveau en voor de mate waarin het onderwijs onderzoeksintensief is. Tijdens het bezoek voegde het programmamanagement daaraan toe dat ook veel gebruik wordt gemaakt van gastdocenten voor verdere versterking van het multidisciplinaire perspectief.

Wat betreft didactische kwaliteiten staat in het dossier vermeld dat twaalf van de veertien kerndocenten beschikken over een basiskwalificatie onderwijs (BKO) en dat de andere twee in 2017 het BKO-traject doorlopen. Een aantal stafleden heeft daarnaast een seniorkwalificatie onderwijs (SKO) of is bezig met een SKO-traject. De opleidingsdirecteur wordt ondersteund door een studieadviseur, opleidingscoördinator (roostering, studiegids) en studie-loopbaancoördinator (organisatie intake, matching, voorlichting en tutoraat).

Voorzieningen

Tijdens het bezoek kreeg het panel een rondleiding langs de laboratoriumfaciliteiten voor experimenteel onderzoek met bijvoorbeeld eye tracking en ERP. Studenten worden bekend gemaakt met deze voorzieningen en worden daarbij begeleid door een ondersteunend staflid.

Voor de kwaliteitszorg van de opleiding zal een opleidingscommissie (OC) worden ingesteld, bestaande uit twee docenten en twee studenten. In de huidige experimentele fase van de opleiding wordt de evaluatie van het onderwijs uitgevoerd door de opleidingscommissie Taalwetenschap. De Onderwijs- en Examenregeling (OER) 2017-2018 is goedgekeurd door de OC's van Taalwetenschap en van Nederlandse taal en cultuur. De OER 2018-2019 zal worden behandeld door de OC Taalwetenschap. Daarna zal de opleiding CLC een eigen OC hebben om de wettelijke taken uit te voeren.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat het programma degelijk is opgebouwd. De gesprekken tijdens het bezoek hebben het panel meer inzicht gegeven in de studiepaden (specialisaties) en hoe de opleiding door de verplichte keuzevakken zorgt voor inhoudelijke samenhang en een goede aansluiting op masteropleidingen. Aanvankelijk vroeg het panel zich af hoe de opleiding met het grote aantal keuzes kon garanderen dat alle studenten de beoogde eindkwalificaties behalen. De gesprekken hebben verhelderend gewerkt en hebben deze twijfel bij het panel weggenomen. Er zijn goede contacten en afspraken met andere opleidingen, ook met aansluitende masteropleidingen aan de UvA. Het panel adviseert voortdurend goed af te stemmen met de docenten van vakken waarbij studenten CLC aansluiten, zodat deze docenten een juist beeld hebben van de voorkennis van de studenten. Het programma-management bevestigde tegenover het panel dat het zich hiervan goed bewust is en dat de opleiding volgend jaar een eigen coördinator zal hebben. Deze zal de afstemming goed in het oog houden en continu in gesprek zijn met de aanpalende opleidingen.

De gesprekken tijdens het bezoek hebben het panel vertrouwen gegeven in de mate waarin studenten de experimentele en statistische onderzoeksmethoden leren hanteren. De toevoeging van het vak Knowledge Utilisation is naar het oordeel van het panel een interessante toevoeging.

De didactische component is intelligent vormgegeven. De opzet is probleem- en onderzoeksgestuurd en daagt studenten uit zich te verdiepen in de materie. Het panel is gecharmeerd van de aanpak in het research project waarmee het vak Leading Questions in het eerste semester wordt afgerond. Dat studenten de vrijheid krijgen hun eigen onderzoeksprobleemstelling aan te pakken (bijvoorbeeld de relatie tussen emotie en muziekinstrument) is een goede manier om hen de hele onderzoekscyclus te laten doorlopen aan de hand van een thema dat ze zelf interessant vinden en om tegelijk het interdisciplinaire karakter vorm te geven. Het panel waardeert de intensieve werkwijze in het bootcamp.

De keuze voor het gebruik van zowel Nederlands als Engels in de opleiding is bewust en gemotiveerd, maar vraagt zorgvuldige borging op curriculumniveau. Het panel kan zich vinden in de wijze waarop de opleiding dit tot nu toe heeft uitgewerkt, maar raadt de opleiding aan de koppeling aan de leerdoelen van de verschillende programmaonderdelen goed in de gaten te houden.

Zowel uit het gesprek met het werkveld als met de studenten bleek duidelijk dat CLC voor bepaalde studenten een aantrekkelijke opleiding is door de exacte benadering van taal en communicatie. Omdat de opleiding formeel onderdeel uitmaakt van de faculteit Geesteswetenschappen is dat wellicht niet direct duidelijk voor aanstaande studenten. Vooral omdat de website van de opleiding niet vermeldt dat studenten met een profiel Natuur en techniek of Natuur en gezondheid de voorkeur verdienen en dat deze profielen zelfs vereist zijn voor twee specialisaties. Het panel adviseert de website aan te passen en dit helder en eenduidig aan te geven. Dit laat onverlet dat het panel van mening is dat de inhoud van het curriculum en de samenstelling van de staf betrokken bij de opleiding het CROHO-label Natuur niet rechtvaardigt (zie paragraaf 4.7).

Het panel is van oordeel dat de begeleiding van studenten goed is georganiseerd. Bij de kleinschalige start van het programma in 2017-2018 is de begeleiding intensief, zoals bleek

uit de feedback van studenten. Als de opleiding na de formele start meer studenten heeft, zal de feedbackfunctie deels worden overgenomen door het instellen van een eigen OC.

De kwaliteit van het personeel is goed, zowel vakinhoudelijk als didactisch. Het panel stelt op basis van de verschaft informatie vast dat alle stafleden expertise hebben op hun eigen terrein en ervaring hebben in interdisciplinair onderzoek. Zonder hieraan af te doen meent het panel wel dat de samenstelling van het kernteam nog beter had kunnen aansluiten bij het interdisciplinaire karakter van CLC.

De opleiding beschikt over adequate onderzoeksvoorzieningen, zo bleek uit de rondleiding langs de laboratoria.

Conclusie

Op basis van bovenstaande overwegingen is het panel van oordeel dat het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen de instromende studenten in staat stellen de beoogde eindkwalificaties te realiseren. De opleiding voldoet aan deze standaard.

4.3 Toetsing

4.3.1 Standaard 3

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het informatiedossier bevat een overzicht van de toetsen gekoppeld aan de leerdoelen, eindtermen en leerlijnen. De leerlijn interdisciplinaire onderzoeksvaardigheden is daarin niet expliciet opgenomen. De opleiding heeft laten weten over dit punt met toetsdeskundigen van de facultaire examencommissie in contact te treden en het te adresseren. De opleiding hanteert verschillende toetsvormen, aansluitend bij de leerdoelen van de module(onderdelen): schriftelijke tentamens, individuele en groepsopdrachten, presentaties, praktische opdrachten en papers. Tijdens het bezoek kreeg het panel inzage in de toetsen van de vakken Verbale communicatie en Introduction to Linguistics en in de Reflection reports/logboeken van studenten voor het vak Leading Questions. Ook het beoordelingsformulier voor het bachelorafstudeeronderzoek was beschikbaar.

Voor de kwaliteitsborging van de toetsen hanteert de opleiding het universitaire kader toetsbeleid als uitgangspunt. Het niveau van de toetsing wordt gegarandeerd door de samenstelling, kwaliteit en ervaring van het docententeam. De aansluiting van de toetsing op het onderwijs wordt geborgd door de controlemechanismen voorafgaand aan de toetsing en de evaluaties van de toetsing. De examencommissie van het College of Humanities draagt er zorg voor dat de toetsing overeenstemt met het facultaire en universitaire toetsbeleid.

De validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing worden bewaakt door de opleidingsdirecteur en door een collegiale check van de vorm, inhoud en formulering van elke toets voordat hij wordt afgenomen. Voor elke toets is een antwoordmodel of beoordelingsformulier beschikbaar. De transparantie krijgt vorm doordat studenten informatie krijgen over de toetsregeling in de studiegids, vooraf een voorbeeldtoets krijgen en na afloop hun toets kunnen inzien en controleren aan de hand van een modelantwoord. Per cursus worden de toetsregeling, toets, antwoordmodel en/of beoordelingsformulier en uitslagen opgenomen in een toetsdossier. Daarin is ook vermeld of er peer review van de toets heeft plaatsgevonden.

Schriftelijke werkstukken worden op plagiaat gecheckt met Turnitin. Alle werkstukken worden beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier. Het afstudeerwerkstuk wordt beoordeeld door twee beoordelaars. De examencommissie zal steekproefsgewijs controleren of het niveau van de eindwerkstukken in overeenstemming is met de beoogde eindkwalificaties.

In het gesprek met de examencommissie kreeg het panel nadere toelichting op de samenstelling en werking van de commissie. De examencommissie van het College of Humanities bestaat uit gedelegeerden van de twaalf opleidingenclusters. Het ligt in de bedoeling de clustercommissies van Nederlandse taal en cultuur, taalwetenschap en literatuurwetenschap samen te voegen in één cluster, en daarin ook CLC onder te brengen. In de clustercommissies is elke opleiding vertegenwoordigd. Doordat per cluster één gedelegeerde zitting heeft in de centrale examencommissie, beschikt de examencommissie niet over inhoudelijke expertise van alle opleidingen. Studenten richten zich met verzoeken of klachten tot de centrale examencommissie, die de zaak doorverwijst naar de betreffende clustercommissie of zich inhoudelijk laat adviseren door de clustercommissie. Voor het beoordelen van het eindniveau van interdisciplinaire afstudeerwerken heeft de examencommissie afspraken gemaakt om samen te werken met externe domeindeskundigen.

De examencommissie heeft geen toetscommissie, maar heeft drie toetsdeskundigen als lid. Deze toetsdeskundigen hebben in de formatie tijd toegekend gekregen om in de faculteit de toetskwaliteit te onderzoeken en verbeteren. Een van hun projecten op dit moment is om de toetsing in de propedeuse CLC te onderzoeken en na te gaan hoe de toetslijnen zichtbaar zijn in de toetsen bij de verschillende vakken. Daarbij zal het overzicht van de koppeling tussen de toetsen en de leerdoelen, eindtermen en leerlijnen, dat in het informatiedossier is opgenomen, nader bekeken worden op volledigheid en consistentie.

Studenten CLC nemen voor een deel van hun opleiding deel aan vakken van andere faculteiten. Dit wordt door de examencommissie niet als een probleem ervaren, omdat deze onder de controle van de zusterfaculteiten vallen en ook het universitaire toetsbeleid volgen.

Overwegingen

Het panel stelt op basis van de schriftelijke informatie en de gevoerde gesprekken vast dat de toetsing en de kwaliteitsborging aan de eisen voldoen. Het informatiedossier laat zien dat de toetsing aansluit bij de leerdoelen. De voorbeelden van toetsen zijn van goed niveau en het toetsbeleid en de controlemechanismen geven het panel het vertrouwen dat de nog te ontwikkelen toetsen eveneens van het vereiste niveau zullen zijn. Het beoordelingsformulier voor de bachelorscriptie gaat in op relevante aspecten. Er zijn waarborgen voor validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing.

De opzet en samenstelling van de examencommissie en clustercommissies zijn in overeenstemming met het model dat aan de UvA is gekozen. Doordat per clustercommissie slechts één gedelegeerde zitting heeft in de centrale examencommissie, is daarin niet alle inhoudelijke kennis van de opleidingen aanwezig. Dit geldt des te sterker voor een interdisciplinaire opleiding als CLC, waar het ook gaat om disciplines van buiten de faculteit. Hoewel deze opzet in de ogen van het panel niet optimaal is, heeft het panel er vertrouwen in dat dit in de praktijk niet tot problemen zal leiden, omdat de examencommissie dit zal compenseren door ad hoc deskundigheid in te huren voor het beoordelen van kwaliteit en niveau van eindschrijvingen.

Het panel constateerde dat de leerlijn interdisciplinaire onderzoeksvaardigheden niet expliciet zichtbaar is in het overzicht van de toetsen gekoppeld aan de leerdoelen, eindtermen en leerlijnen. Met behulp van de toetsdeskundigen zal het geheel aan toetsen nog nader bekeken worden en zal het overzicht aangepast worden. Het panel vindt dat een goede aanpak.

Conclusie

Samenvattend stelt het panel vast dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De opleiding voldoet aan deze standaard.

4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.4.1 Standaard 4

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

In het informatiedossier stelt het Dagelijks Bestuur (DB) van de Faculteit der Geesteswetenschappen dat de opleiding CLC beschouwd wordt als een belangrijke aanvulling op het opleidingsaanbod van de faculteit. Het DB staat ervoor garant dat alle studenten die aan de opleiding beginnen, deze ook binnen een redelijke termijn kunnen afronden. Deze toezegging werd in het gesprek met de decaan en met het opleidingsmanagement bevestigd. Met de redelijke termijn waarbinnen studenten de opleiding kunnen afronden, bedoelt de faculteit de gangbare termijn van cursusduur plus één jaar.

Er is een begroting in het dossier opgenomen die uitgaat van een jaarlijkse instroom van veertig studenten en na vier jaar een positief saldo laat zien. De vertegenwoordiger van het faculteitsbestuur voegde in het gesprek toe dat de faculteit bewust investeert in het opzetten van drie nieuwe interdisciplinaire opleidingen en dat dat vraagt om een passende financiële investering.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat er voldoende garanties zijn voor de opleiding. Het heeft de toezegging gekregen dat de faculteit zich aansluit bij de gangbare interpretatie van wat een redelijke termijn is waarbinnen studenten de opleiding kunnen afronden, als de opleiding onverhoopt niet levensvatbaar blijkt, namelijk de cursusduur plus één jaar.

Het is het panel duidelijk geworden dat de faculteit wil investeren in deze en vergelijkbare interdisciplinaire opleidingen. Het panel vindt dat het van moed en visie getuigt bij de staf om buiten de eigen discipline te kijken en bij het faculteitsbestuur om hierin te investeren en het financiële risico aan te gaan. Het enthousiasme van alle betrokkenen biedt naar het oordeel van het panel een goede uitgangssituatie.

Conclusie

Het panel concludeert dat de instelling de studenten de garantie biedt dat het programma volledig kan worden doorlopen en toereikende financiële voorzieningen beschikbaar stelt. De opleiding voldoet aan deze standaard.

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding CLC zijn passend voor een wo-bachelor en sluiten aan bij nationale en internationale eisen. De samenwerking met het werkveld kan nog verder worden ontwikkeld. Het programma is innovatief opgezet en stelt studenten in staat de vereiste kennis en vaardigheden op te doen. Het curriculum biedt studenten veel mogelijkheden zich te specialiseren en zich voor te bereiden op een vervolgopleiding op masterniveau. De studiepaden die hiervoor zijn ontwikkeld, zijn samenhangend en doordacht. De didactische aanpak past bij het onderzoeksgerichte karakter van de opleiding. Studenten worden goed begeleid bij het maken van de keuzes in de loop van het programma. Het exacte profiel van de opleiding verdient op de website sterkere nadruk. Het personeel is inhoudelijk en didactisch goed toegerust. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing met goede kwaliteitsborging. De afstudeergarantie en financiële voorzieningen zijn toereikend. Het panel concludeert dat zijn oordeel over de kwaliteit van de nieuwe opleiding positief is.

4.6 Aanbevelingen

Ter verdere versterking van de opleiding formuleert het panel de volgende aanbevelingen:

1. Betrek ook docenten uit andere disciplines in het kernteam van de opleiding, zodat de samenstelling van het kernteam nog beter aansluit bij het inter- c.q. multidisciplinaire karakter van CLC;
2. Verbreed de samenstelling van de veldadviesraad en neem daarin ook vertegenwoordigers van bijvoorbeeld het klinische werkveld en het onderzoeksveld op, en betrek hen bij de nadere invulling van het programma;
3. Zorg voor goede afstemming met de docenten van vakken waarbij studenten CLC aansluiten, zodat deze docenten een juist beeld hebben van de voorkennis van de studenten;
4. Pas de website aan en geef duidelijk aan dat voor een aantal specialisaties het vwo-profiel Natuur en techniek of Natuur en gezondheid vereist is;
5. Breng het realiteitsgehalte van toegang tot de masteropleidingen genoemd op pagina10 van het informatiedossier beter in kaart.

4.7 Graad en CROHO-onderdeel

De opleiding stelt voor de graad Bachelor of Science toe te kennen aan afgestudeerden van de bachelor CLC en de opleiding onder te brengen in het CROHO-onderdeel Natuur. De opleiding voert hiervoor als argument aan dat het bij CLC niet gaat om de geesteswetenschappelijke traditie die kenmerkend is voor opleidingen in de taal- en communicatiewetenschap, maar dat studenten uitgerust worden met kennis van onderzoeksmethoden en technieken uit de gedrags- en natuurwetenschappen. Het panel heeft kennis genomen van de inhoud die studenten aangereikt zullen krijgen en ziet daarin inderdaad elementen die ook terug te vinden zijn in opleidingen die ingedeeld zijn in de sector Natuur. Daarnaast ziet het panel echter veel elementen van de sectoren Taal en cultuur en Gedrag en maatschappij. Op grond daarvan acht het panel een indeling als Sectoroverstijgend het meest passend. Het panel is op dezelfde gronden van mening dat de graad Bachelor of Arts passender is dan de voorgestelde graad Bachelor of Science, maar ziet in dat beide keuzes te motiveren zijn.

Het panel adviseert om nogmaals goed te kijken naar de graad aan de opleiding, Bachelor of Science of Bachelor of Arts. Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Sectoroverstijgend.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	2. Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoet
3 Toetsing	3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	Voldoet
4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	4. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	Voldoet
Algemene conclusie	<i>Het visitatiepanel beantwoordt de vraag of de opleiding voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.</i>	Positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

Prof. dr. Martin Everaert (voorzitter)

Prof. dr. Martin Everaert is hoogleraar Taalwetenschap in Utrecht. Gepromoveerd in 1986, heeft hij sindsdien in Tilburg, Nijmegen en Utrecht gewerkt bij de opleidingen Nederlands en Taalwetenschap. Op dit moment geeft hij les in de programma's Taalwetenschap (BA) en Artificial Intelligence (MA). Hij publiceert op het terrein van de syntaxis, lexicon, typologie, geschiedenis van de taalwetenschap en evolutie van taal. Hij was van 2002 tot 2007 directeur van de Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschap en van 2004 tot 2011 directeur van het Utrechtse onderzoeksinstituut. Op het moment is hij voorzitter van de opleiding taalwetenschap, voorzitter van de toelatingscommissie van de Graduate School Humanities, en voorzitter van de toelatingscommissie van de master Neuroscience & Cognition, onderdeel van de Graduate School Life Sciences. Van 2010 tot 2015 was hij lid van de beoordelingscommissie onderzoeksmasteropleidingen Geesteswetenschappen van de KNAW ten behoeve van de NVAO.

Prof. dr. Petra Hendriks

Prof. dr. Petra Hendriks was vanaf haar promotieonderzoek in de taalkunde (promotie 1995, Rijksuniversiteit Groningen) tot 2005 werkzaam als universitair (hoofd)docent bij de interfacultaire bovenbouwopleiding Technische Cognitiewetenschap (nu Kunstmatige Intelligentie geheten) aan de Rijksuniversiteit Groningen, waar ze betrokken was bij de oprichting en uitbouw van deze opleiding. Daarna maakte ze de overstap naar de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen. Binnen deze faculteit verzorgt ze onderwijs in de opleidingen Nederlandse taal en cultuur en Taalwetenschap, sinds 2008 als hoogleraar Semantiek en Cognitie. In 2006 ontving ze een NWO Vici-subsidie voor haar onderzoek naar asymmetrieën tussen taalproductie en taalbegrip in kindertaal. Ze is director of studies van de research master Linguistics en was van 2012 tot 2017 directeur van het taalkundig onderzoeksinstituut CLCG. Ze is lid van de KNAW en de KHMW.

Dr. Maartje Kouwenberg

Dr. Maartje Kouwenberg is doctorandus in de Taalwetenschappen en heeft een onderzoeksmaster Cognitive Neuroscience afgerond (beide aan de Universiteit Utrecht). Na het behalen van een propedeuse Nederlandse Gebarentaal is ze begonnen aan een promotie rondom de sociaal-emotionele ontwikkeling van dove en slechthorende jongeren aan de Universiteit Leiden. In 2013 is ze gepromoveerd en gaan werken als coördinator onderzoek en senior onderzoeker bij de Koninklijke Auris Groep. De Koninklijke Auris Groep is een zorg- en onderwijsinstelling voor kinderen met communicatieve en/of auditieve beperkingen. Maartje is binnen deze instelling de spil rondom (het beleid en de inhoudelijke focus van) het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en zij leidt een klein team onderzoekers. Daarnaast voert zij zelf wetenschappelijk onderzoek uit naar de (taal)ontwikkeling van kinderen met taalontwikkelingsstoornissen.

Bart Hekkema (student-lid)

Bart Hekkema is bachelorstudent Europese talen en culturen (ETC) aan de Rijksuniversiteit Groningen. Daarnaast is hij in 2017 afgestudeerd aan de lerarenopleiding Geschiedenis van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Naast werkzaam te zijn geweest in het voortgezet onderwijs, heeft hij binnen de bacheloropleiding Europese talen en culturen deelgenomen in de opleidingscommissie.

Het panel werd bijgestaan door drs. G.H. (Ed) Lansink, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en dr. M.J.H. (Marianne) van der Weiden, secretaris. Aurélie van 't Slot, beleidsmedewerker NVAO, nam als waarnemer deel aan het bezoek.

Alle panelleden en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 19 januari 2018

Locatie: P.C. Hoofthuis, Spuistraat 134, Amsterdam, kamer 3.19

Tijd	Sessie	Deelnemers UvA
08.30u – 08.45u	Ontvangst en kennismaking	<ul style="list-style-type: none"> Roos Eggers
08.45u - 09.15u	Intern paneloverleg + bestuderen aanvullende ter inzage gelegde informatie	-
09.15u - 09.45u	Sessie 1 - gesprek faculteitsbestuur (i.c. de decaan)	<ul style="list-style-type: none"> Prof. dr. Fred Weerman, decaan
09.45u – 10.15u	Voortzetting intern paneloverleg	-
10.15u – 11.00u	Sessie 2 – gesprek opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> Dr. Jan Don, opleidingsdirecteur Prof. dr. Caroline Kroon, directeur College of Humanities Prof. dr. Jeannette Schaeffer, voorzitter Afdeling Literatuur- en Taalwetenschap en voorzitter Regiegroep CLC Prof. dr. Arjen Versloot – lid regiegroep CLC en voorzitter afdeling Moderne Vreemde Talen en culturen
11.00u - 11.15u	Korte pauze	-
11.15u - 11.45u	Sessie 3 – gesprek vertegenwoordigers werkveld	<ul style="list-style-type: none"> Theo Bakker MA MSc, Vrije Universiteit Lou Benders MA, SCRIBBR Dr. Ludmila Menert, Readspeaker Tijmen Altena MSc, IDFUSE
11.45u - 12.15u	Gesprek vertegenwoordigers examencommissie en opleidingscommissie	<ul style="list-style-type: none"> Dr. Stephan Besser, voorzitter cluster-examencommissie Neerlandistiek Dr. Ronald de Rooij, voorzitter examencommissie CoH Dr. Eva van Lier, beoogd docent-lid OC Linguistics Sarah der Nederlanden, beoogd student-lid OC
12.15u - 13.00u	Lunch	-
13.00u - 13.30u	Rondleiding	<ul style="list-style-type: none"> Caitlin Meyer MA Hernán Labbé Grunberg MSc
13.30u – 14.15u	Sessie 5 – gesprek docententeam	<ul style="list-style-type: none"> Dr. Romy van den Heerik Dr. Tom Lentz Caitlin Meijer MA Dr. Judith Rispens Prof. dr. Gerard Steen

14.15u - 14.30u	Korte pauze	-
14.30u – 15.00u	Sessie 6 – gesprek studenten	<ul style="list-style-type: none"> • Marije Brandsma • Bram Fresen • Shannah Overberg • Agnes Schuurman
15.00u – 15.15u	Paneloverleg (besloten): voorlopige oordeelsvorming en inventarisatie resterende vraagpunten	-
15.15u - 15.30u	Sessie 7 – eventueel tweede gesprek met vertegenwoordigers opleidingsmanagement met aandacht voor zaken die nog onduidelijk c.q. onvoldoende duidelijk zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Jan Don • Prof. dr. Caroline Kroon • Prof. dr. Jeannette Schaeffer • Prof. dr. Arjen Versloot
15.30 – 16.30u	Paneloverleg (besloten): oordeelsvorming aan de hand van het doorlopen van het beoordelingsformulier	-
16.30u	Korte terugkoppeling door panelvoorzitter naar opleiding	<ul style="list-style-type: none"> • Docenten, studenten, management
Aansluitend	Borrel in de kantine	

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatie die voorafgaand aan het locatiebezoek beschikbaar werd gesteld

- Informatiedossier inclusief bijlagen
- Reactie op vooraf gestelde vragen
- Overzicht literatuur en docentuur 1^e jaarsvakken Cognition, Language and Communication
- Notitie ter onderbouwing aanvraag CROHO-sectorindeling Natuur
- Toegang tot elektronische leeromgeving (Blackboard en Canvas)

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Reflection reports/logboeken van studenten voor het vak Leading Questions.
- Studiehandleiding en toetsen Verbale communicatie.
- Studiehandleiding en toetsen Introduction to Linguistics.
- Boeken die in het eerste jaar gebruikt worden.
- Notulen van vergadering veldadviesraad 4 december 2017.

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ACLC	Amsterdam Center for Language and Communication
ba	bachelor
BKO	basiskwalificatie onderwijs
BSA	bindend studieadvies
CLC	Cognition, Language and Communication
DB	Dagelijks Bestuur
EC	European Credits (studiepunten)
ERP	Event-related Potential
hbo	hoger beroepsonderwijs
ILLC	Institute for Logic, Language and Computation
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OC	opleidingscommissie
SKO	seniorkwalificatie onderwijs
UvA	Universiteit van Amsterdam
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding wo-bachelor Cognition, Language and Communication van de Universiteit van Amsterdam.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 005970